

**Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва
і дизайну імені Михайла Бойчука**
Факультет дизайну
Кафедра соціогуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 5. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО В НАУКОВІЙ СИСТЕМІ
ГУМАНІТАРИСТИКИ

Загальна інформація про дисципліну

Рівень (ступінь) вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
Спеціалізація	
Освітньо-наукова програма	ОНП «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс/Семестр	1-й рік навчання (I, II семестр)
Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів
Розподіл за видами занять за годинами навчання	Лекційні (30 год)
	Семінарські (20 год)
	Самостійна робота (100 год)
Форма підсумкового контролю	Залік (I семестр); екзамен (II семестр)
Викладач	К. філол. н., доцент кафедри соціогуманітарних дисциплін Д. В. Козловська
Контактна інформація викладача	Корпоративна пошта: kozlovska_daria@kdidpamid.edu.ua
Ресурси комунікації з викладачем	Посилання на канал курсу в Google Meet: https://meet.google.com/wse-mssy-arx_relop77
Дні занять	I семестр – понеділок, 16:40–18:00; II семестр – згідно з розкладом.
Консультації	Відповідно до графіка консультацій: вівторок, 19:30–20:30.

Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	Зміст дисципліни. Перелік тем: Тема 1. Мистецтвознавство як наука про мистецтво й художню культуру Тема 2. Історія й методологія дослідження мистецтва Тема 3. Фахова мистецтвознавча термінологія, специфіка її застосування Тема 4. Основи наукової діяльності в галузі мистецтвознавства Тема 5. Методологія експертного дослідження мистецьких творів Тема 6. Освіта й мистецтво в системі досліджень соціальної культури Тема 7. Естетичні виміри художньої культури й мистецької освіти Тема 8. Педагогіка мистецтва Тема 9. Історія, моделі, перспективи мистецької освіти Тема 10. Сучасний стан української мистецької та культурологічної освіти <i>Ключові слова: мистецтвознавство, гуманітарні науки, історія мистецтва, теорія мистецтва, художня критика, метод, аналіз, мистецький твір, атрибуція, експертиза.</i> Роль та місце дисципліни в системі підготовки: академічне ознайомлення із засадами діяльності мистецтвознавця та розмаїттям варіантів фахової реалізації; систематизоване набуття теоретичних знань і практичних навичок із основ професійної діяльності мистецтвознавця.
Мета та завдання дисципліни	Мета навчальної дисципліни – розширення знань із мистецтвознавства для здійснення професійної діяльності у відповідній сфері, сприяння розвитку й формуванню естетичної культури, набуття досвіду ціннісно-мотиваційного ставлення до творів мистецтва. Основні завдання навчальної дисципліни: ● осягнення мистецтвознавства як науки; ознайомлення з сучасними мистецтвознавчими тенденціями й напрямками; ● розгляд мистецтвознавства як навчальної дисципліни; критичний підхід до історії, моделей та перспектив мистецької освіти.

	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання: знати: ● місце й роль мистецтвознавства в системі гуманітарних наук в Україні та за кордоном; ● структуру мистецтвознавства; ● функції мистецтва; ● засадничу мистецтвознавчу термінологію; ● стилістику й художні особливості основних видів і жанрів мистецтва; ● основні методи й етапність здійснення експертизи культурних цінностей; ● методологію аналізу та критики творів мистецтва; ● особливості формування зарубіжного та вітчизняного мистецтвознавства як галузей наукової діяльності; ● наукові основи мистецтвознавства в контексті сучасної культури; ● напрями й тенденції сучасної наукової діяльності в галузі мистецтвознавства; вміти: ● характеризувати й зіставляти визначні твори українського та зарубіжного мистецтва; ● аналізувати нові технології виконання, методи, матеріали й т. ін. творів мистецтва; ● здійснювати атрибуцію творів основних видів і жанрів мистецтва; ● залучати пам'ятки основних видів та жанрів мистецтва як джерела для власної науково-пошукової й дослідницької діяльності; ● застосовувати знання з дисципліни в мистецькій і професійній діяльності.
Передумови вивчення дисципліни	Передумовою для вивчення дисципліни «Мистецтвознавство в науковій системі гуманітаристики» є вивчення дисциплін «Історія зарубіжного мистецтва і архітектури», «Історія українського мистецтва і архітектури», «Історія української культури», «Історія декоративно-прикладного мистецтва».
Програмні компетентності	

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати комплексні проблеми та складні спеціалізовані завдання в мистецтвознавстві за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», опанувати теорію та методологію, ефективно застосовувати їх у проведенні дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та професійної практики; впроваджувати отримані результати у професійній та педагогічній роботі.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність до розуміння предметної області та сучасного бачення перспектив її розвитку. ЗК 3. Здатність до генерування концептуальних, креативних та комплексних ідей при вирішенні науково-практичних та дослідницьких завдань, зокрема в міждисциплінарних галузях.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК 1. Розуміння мистецтва як феномену культури, закономірностей його розвитку та тенденцій в детермінованих періодах. СК 2. Знання й розуміння предметної області мистецтвознавчих досліджень, специфіки жанрово-видової структури мистецтва, його соціокультурного змісту, художніх, естетичних особливостей форми. СК 3. Здатність до осмислення основних категорій мистецтва в аспекті філософської парадигми. СК 5. Здатність застосовувати теоретичні та методологічні знання в галузі мистецтвознавства й міждисциплінарних напрямках та впроваджувати результати досліджень в наукову, експертну, реставраційну та педагогічну діяльність. СК 6. Розуміння значення національної художньої спадщини в контексті державотворчих та культуротворчих процесів. СК 7. Здатність до систематизації, класифікації, узагальнення теоретичного та фактологічного матеріалу в процесі дослідження творчих практик митців у контексті національних шкіл мистецтва. СК 8. Розуміння сутності наукового пізнання в сфері мистецтвознавства, здатність до визначення проблемного поля та формулювання наукових задач, вміння реалізувати взаємозв'язок наукового знання з творчою практикою.

	СК 9. Здатність до поглиблення знань у мистецтвознавстві, його складників – історії мистецтва, теорії мистецтва, художньої критики – в поєднанні зі знаннями у сфері гуманітарних наук. СК 10. Здатність самостійно здійснювати науково-дослідницьку діяльність у мистецтвознавчій галузі, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК12. Здатність до застосування інноваційних і розширення та переоцінки наявних знань у мистецтвознавчій практиці.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	практичні,	семінарські	сам. роб.		лекції	практичні	інд. роб.	сам. роб.
1	2	3	4	6	7	8	9	10	12	13
I семестр										
Змістовий модуль 1. Мистецтвознавство як наука										
Тема 1. Мистецтвознавство як наука про мистецтво й художню культуру	18	4		2	12					
Тема 2. Історія й методологія дослідження мистецтва	18	4		2	12					
Тема 3. Фахова мистецтвознавча термінологія, специфіка її застосування	18	4		2	12					
Тема 4. Основи наукової діяльності в галузі мистецтвознавства	18	4		2	12					
Тема 5. Методологія експертного дослідження мистецьких творів	18	4		2	12					
Разом за змістовим модулем 1	90	20		10	60					
II семестр										

Змістовий модуль 2. Мистецтвознавство як навчальна дисципліна. Мистецька освіта									
Тема 6. Освіта й мистецтво в системі досліджень соціальної культури	12	2		2	8				
Тема 7. Естетичні виміри художньої культури й мистецької освіти	12	2		2	8				
Тема 8. Педагогіка мистецтва	12	2		2	8				
Тема 9. Історія, моделі, перспективи мистецької освіти	14	2		2	10				
Тема 10. Сучасний стан української мистецької та культурологічної освіти	10	2		2	6				
Разом за змістовим модулем 2	60	10		10	40				
Усього годин	150	30		20	100				
Вид контролю: Залік (I семестр); екзамен (II семестр)									

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Березіна І. В. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб. для студентів мист. спец.; МОН України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2015. 75 с.
2. Вишеславський Г. А., Сидор-Гібелінда О. В. Термінологія сучасного мистецтва. Означення, неологізми, жаргонізми сучасного візуального мистецтва України. Париж – Київ : Terra incognita, 2010. 416 с.
3. Клековкін О. Ю. Мистецтво: методологія дослідження. Метод. посіб. / Ін-т проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. Київ : Фенікс, 2017. 144 с.
4. Куліш О. А. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб. [відп. ред. С. В. Кашуба]. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 275 с.
5. Лукань В. Г. Історія українського мистецтва: конспект курсу лекцій. МОНМС України, Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2012. 192 с.
6. Мархайчук Н. В. «Сучасні візуальні мистецтва»: до проблеми понятійно-термінологічного апарату. *Матеріально-художня культура: проблеми теорії та практики*: зб. статей Всеукраїнської науково-практичної конференції, ХДАДМ, 13–14 травня 2010 р. Харків, 2010. С. 99–101.

7. Панфілова О. Г., Рублевська Н. В., Тарасюк І. І. Історія зарубіжного мистецтва: навчально-методичний посібник. Ч. 1. Тернопіль : Вектор, 2016. 171 с.

Допоміжна література

1. Голод І. В. Проблема художньої форми в європейському мистецтвознавстві кінця ХІХ – першої третини ХХ століття (історичний і методологічний аспекти). *Поліграфія і видавнича справа*. 2014. № 4. С. 84–92.
2. Голубець О. М. Питання термінології в сучасній мистецькій освіті. *Мистецтвознавство України*. 2008. Вип. 9. С. 6–18.
3. Іванов С. В., Циганок О. Б. Прикладне мистецтвознавство як результат диференціації сучасної науки про мистецтво. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 1. С. 220–226.
4. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. Ст. Фартінга; передм. Р. Корка; [пер. з англ. А. Пітика та ін.]. Харків : Vivat, 2019. 576 с.
5. Матоліч І. Я. Соціальні та культурологічні засади українського мистецтвознавства кінця ХХ – початку ХХІ століття : автореф. дис. ... к. мист. : 26.00.01; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2016. 16 с.
6. Скринник-Миська Д. М. Методологічний дискурс у мистецтвознавстві: культурологічний аспект. *Народознавчі зошити*. 2012. С. 90–97.
7. Тимченко Т. Р. Експертиза творів образотворчого мистецтва: живопис (історія та методологія): навч. посібник. Київ, 2017.
8. Удріс І. М. Українське мистецтвознавство кінця ХІХ – початку ХХ століття в контексті тогочасної європейської науки про мистецтво: ідеї, теорії, методи. *Мистецтвознавчі записки*. 2018. Вип. 33. С. 110–116.
9. Цитович В. І. Експертиза творів образотворчого мистецтва: живопис (методологія та практика): навч. посібник. Київ, 2018.

Інформаційні ресурси

1. <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://mcsc.gov.ua/news/ukrayinska-kulturna-spadshhyna-materialni-ta-duhovni-nadbannya-nacziyi/&ved=2ahUKEwib1oz43O-KAxURBxAIHdicEJoQFnoECCQQAQ&usg=AOvVaw3emrJPZysEf-f-BxN9O0SS>
2. <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://uccs.org.ua/natsionalnyj-reiestr-objektiv/&ved=2ahUKEwiOnsOV3e-KAxWvHxAIHVHVL90QFnoECCkQAQ&usg=AOvVaw2H-EcZVpQfWlvTrayWBZN6>

3. <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://mcsc.gov.ua/kulturna-spadshchyna/derzhavnyy-reiestr-nerukhomykh-pam-iatok-ukrainy/&ved=2ahUKEwjjqber3e-KAxVQHxAIHRAZD88QFnoECAsQAQ&usg=AOvVaw1DtGN4bXpDygBISrDMTFwM>
4. <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://kndise.gov.ua/mystecztvoznavcha/&ved=2ahUKEwjDx-i43e-KAxV0FhAIHQITEFEQFnoECBcQAw&usg=AOvVaw3v4D-DglqjZvbUZhLHYEgE>
5. <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/15310&ved=2ahUKEwiT74P73e-KAxVIBxAIHcBaJPoQFnoECB8QAQ&usg=AOvVaw1A-TA6vqwb8ua-0Ir6DMTc>

Методи контролю та розподіл балів

Назви змістових модулів	Дата проведення контролю	Форма контролю	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Мистецтвознавство як наука	04.11.2024	Поточний контроль	100
Змістовий модуль 2. Мистецтвознавство як навчальна дисципліна. Мистецька освіта	07.04.2025	Поточний контроль, підсумковий контроль	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим	не зараховано з обов'язковим

		повторним вивченням дисципліни	повторним вивченням дисципліни

Технічне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Ноутбук із можливістю демонстрації матеріалів та виходу до мережі Інтернет, онлайн-ресурс Google Workspace for Education.
Необхідні засоби	Не передбачено.
Програмне забезпечення	Програми, необхідні для виконання завдань: <i>Microsoft Office Word, Adobe Acrobat Reader, Microsoft Power Point.</i>
Матеріали, інструменти	Не передбачено.

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності	Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю виявиться використання чужих ідей, здобувач вищої освіти втрачає право отримати бали за тему, або може виконати нову роботу, яка буде оцінена зі зниженням балів.
Політика щодо відвідування занять	Пропуски занять без поважних причин неприпустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Відсутність виконаних практичних завдань із дисципліни є підставою до неотримання семестрової оцінки.
Політика щодо термінів виконання завдань і перекладання	Якщо здобувач вищої освіти пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її упродовж консультаційного часу, відповівши на ключові запитання, виконавши вправи на відповідні теми. Довгострокова відсутність здобувача вищої освіти на заняттях без поважних причин дає підстави для отримання неатестації. Додаткові заняття в такому разі не передбачені.
Політика щодо правил поведінки на заняттях	На проведення занять із навчальної дисципліни «Мистецтвознавство в науковій системі гуманітаристики» поширюються загальноприйняті норми та правила поведінки, затверджені «Правилами поведінки здобувачів вищої освіти в Київській

	державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука». Схвалюється власна думка здобувачів вищої освіти з теми заняття, активне обговорювання проблемних питань. Водночас на заняттях не допускаються дії, що порушують порядок і заважають навчальному процесу, зокрема користування мобільними телефонами для розмов, запізнення на заняття без поважних причин, відсутність реагування на зауваження викладача.
Політика щодо комунікації з викладачем	Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем у робочі години є корпоративна пошта викладача (kozlovska_daria@kdidpamid.edu.ua). Порядок надсилання листів: 1) у темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено – <i>МНСГ</i>); 2) файли підписуються в такий спосіб: «Прізвище_Завдання». Прийнятний формат файлів: текст – <i>.docx</i> , ілюстрації – <i>.pdf</i> , презентації – <i>.pptx</i> . Консультування з викладачем в Академії відбувається у визначені дні й години.

Детальніша інформація щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи студента тощо міститься в Робочій програмі навчальної дисципліни (<https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dyscyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-mystecztvoznavstva-i-mysteczkoji-osvity/>).

Розробник силабусу
навчальної дисципліни

Дар'я КОЗЛОВСЬКА

Гарант освітньої програми

Інна ПЕТРОВА

Завідувач кафедри

Дар'я КОЗЛОВСЬКА

Силабус затверджено
на засіданні кафедри соціогуманітарних дисциплін

від «26» серпня 2024 р., протокол № 1